

zésekből levonható eredmény, hogy a tél Lengyelországban nem túlságosan zord, csak szívós és hosszú ideig tartó. Különbséget kell tehát tenni a kegyetlenségéről híres orosz tél és a lengyel tél között. Mert a téli hónapok közepes hőmérséklete az Ural-hegység keleti részén negyven fok, Közép-Oroszországban harminc fok, Varsóban ellenben husz fok a fagypontra alatti. Hó természetesen van bőven itt is, ott is. Az erős havazás csak hasznunkra válhat, mert a hótakaró megvédi a talajt a kifagyástól. Varsónak téli klímája általában olyan, mintha legalább is öt ezreléki fokkal délebbre feküdnék. A golf áramlás még Lengyelországban is érezhető hatását, amennyiben gyakori nyugati és délnyugati szelek enyhítik a tél zordságát. Összehasonlításképp álljon itt néhány számadat, melyek a három leghidegebb hónap közepes hőmérsékletét adják.

December Január Február Évi átlagos hőmérséklet

Varsó —2.6 —3.4 —2.9 7.2

A nagyon kemény tél tehát ismeretlen Varsóban, mert a téli hónapokban a hőmérséklet nem igen száll hét foknál lejjebb a fagypontra alá. Három évre visszamenően közepes téli hőmérséklete a következő volt:

	December	Január	Február
1910	+1.9	-0.1	+2.5
1911	-0.2	-0.8	-3.5
1912	-1.9	-7.4	-1.6

Egyetlen veszedelmes ellenfél Lengyelországban a hóvihár. A hófúvás néha napokra megakasztja a vasúti forgalmat. Viszont ha a hóviharak eltskarják és járhatatlanná teszik is a rendes utakat, a vizek befagyásával új közlekedési eszközök nyílnak meg az operáló hadsereg számára. Így például a *Visztula* — a statisztika adatai szerint — átlagosan 113 napon keresztül van befagyva. A borító jégkéreg vastagsága 40 és 70 centiméter között váltakozik, ami a legnehezebb üteg súlyát is elbírja.

— **Hibaigazítás.** Lapunk mai számában az yperni harcokkal kapcsolatban az yperni posztó-iparról kisebb közleményt tettünk közzé, melybe több zavaró sajtóhiba esuzzott: „Érdekes megemlíteni, hogy a nyugat-flandriai harcokban oly sokat szereplő Ypern, régebben ismeretes volt hazánkban. Az yperni híres posztógyár, amelyet a németek megakartak kímélni a múlt heti bombázások alkalmával, az ottani ókori iparnak folytatója. A hazai okmányokban, így *Zolnay Gyula* oklevél-szótárában, az *yperni posztó*

már a XIV. században ismételve előfordul. Érdekes adatokat közöl erről a posztóról *Zolnay*, középkori adatok képesét.”

— **Nyilvános köszönet.** A szegedi hadsegélyező bizottság önfeláldozó és lelkes működése, nemkülönben az itteni társadalom páratlan gondoskodása lehetővé tette, hogy nemcsak a hadbavonuló, hanem a hátrétegen küzdő katonáink is téli meleg ruhával láttassanak el. Hölgy közönségünk ismert jó szíve pedig újabb tanujelét adta önzetlen áldozatkészségének azzal, hogy legkedveltebb prémjeitől is meg tudott válni, csak hogy a harcoló katonákat a zord téli időjárástól megóvják. Kötelességemnek tartom tehát, hogy ezen nemeslelkű adományokért a szegedi hadsegélyező bizottság vezetőségének és minden egyes tagjának, a hölgy közönségnek és a szegedi társadalomnak, egy a magam, mint a hadbavonultak nevében ez uton is hálás köszönetet mondjak. *A cs. és kir. 46. gyalogezred pótzászlóalj parancsnoka.*

— **Újabb adományok a Vöröskereszt javára.** A szegedi Vöröskereszt-Egylet hadsegélyügyi és emberbaráti céljaira újabban a következő adományok érkeztek: *Pazekas Mihály* (dr. Szalay J. főkapitány utján) 10 K, a 46-ik gyalogezred cipő műhely munkásai 2 K 80 fill. *Sebest Ferenc* kegyesrendi tanár 10 K, *Wéber Ferencné* (koszoru megváltás) 10 K, *Osztrák-Magyar bank* tisztikarának adománya 50 K, *Almássy Endre* és társulata 136 K 72 fill., *Bodó Jánosné* (Fekete tó) gyűjtése 25 K 90 fill., *Állami főgimnázium* (Homor Ernő koszoru megváltása) 80 K, *K. L. 10 K*, *Alsóvárosi Szt. Antal* persely 250 K, *Rudiger János* Budapesti 10 K, a szegedi rendőrség tisztikara, segéd, kezelő s rendőr személyzete 126 K, 44 fill., *Ambrus Mihály* cipész 4 K, dr. *Szeles Józsefné* 100 K, *Bartos Gyula* színművész gyűjtése 61 K, *Króc Jánosné* gyűjtése (rendőrség utján) 12 K 80 fill. Összesen 969 K 66 fillér. Eddig kimutatva 9218 K 92 fill. s így az összes adományok végösszege 10188 K 58 fill. Természetbeni adományok: Nagymargit község 120 párna, *Ujszentiván* német asszonyai fehérenemű és apróságok, *Tóth Péter* fűszerkereskedő 1 mm. cukor, 1 láda citrom, *Osztróvics Ödön* sándorfalvai tanító 4 arany tárgy 12 törött ezüst, ifj. *Bokor Jánosné* sándorfalvai áll. tanítónő egy arany gyűrű. A vörös kereszt egylet szegedi választmányára hálás szívvel köszöni az adományokat és kéri jóakaróit, hogy adományaikkal a jövőben is támogassák.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

Mihály pópa leánya.

— Bemutató előadás. —

Innen-onnan tizenöt esztendeje lesz, hogy *Sas Ede* első színpadi művével a szegedi színpadon jelentkezett. *Légyott előtt* volt az egyfelvonásos címe, amely a *Dugonics-társaság* pályázatán díjat nyert és e révén került első előadásban színre a szegedi színpadon. A darabnak őszinte és megérdemelt sikere volt. A története ügyesen volt kidolgozva, felépítése rutinra vallott és biztosságot árult el és a kis egyfelvonásos magában foglalta mindazokat a kellékeket, amik a színes drámai művet megalkotják. *Sas Ede* nem alakokat szerepeltetett első darabjában, hanem hus és vérből való embereket, akiknek gondolatát háven tolmácsolta, az érzésüknek hangot tudott adni, a cselekedetüket pedig megmotíválta. A nyelve színvonalon álló volt, mindvégig irodalmi és a kis darabból egészséges, tiszta levegő áradt szét. Ebben az egyfelvonásosban drámairói hívatottságot árult el *Sas Ede*, akitől azóta mindig vártuk, hogy egy szép napon csak előáll egy egész estét betöltő színpadi művel, amelynek tárgyát a magyar polgári társadalomból veszi és igazságos képét tárja elénk ennek a társadalomnak, rámutat az erényeire, a hibáira, szociális törekvéseire és emberi érzéseket szólaltat meg benne. Az író azonban egyre várakoztatott bennünket és ha elgondoljuk, hogy az élettől való küzdelem, az újságírói mesterséggel járó bajok, kellemetlenségek még alevégőt is elvonják a mesterségnek megfelelő akaró embertől, akkor nem lehet csodálni, ha *Sas Ede* nem érzett kedvet, vagy hangulatot ahhoz, hogy újra hangot adjon drámairói képességének.

Másfél évtized után ma újra láttuk, amint alázatosan meghajtotta magát a közönség előtt, hogy megköszönje azt az elismerést, amit újabb színpadi munkájával: a *Mihály pópa leánya*-val kiérdemelt.

Megvalljuk: nem ezt a darabot vártuk *Sas Edétől*. Az ő talentuma másra hivatott, mint alkalmi darab írására. Ezzel a megjegyzéssel azonban nem kívánjuk azokat az értékeket kisebbiteni, amik e darabjának is sajátosságai. Az írónak, aki valójában az, aki

Kis jelenetek.

+

Berthold Viertel, a fiatal osztrák poéta, aki odalent van a szerbiai harctéren érdekes és íróemberre valló megfigyeléssel összeszedett apróságokat írt. A kis jelenetek a frissesség varázsával hatnak.

*

Halottak napján a tűzvonal mögött tizenöt lépésnyire táborig mive volt. Mindenki akinek nem kellett okvetlenül a lövészárkokban maradni, ott volt. Zene, ének, prédikáció. A szerbek mindent láttak, hallottak és tudták, hogy mi történik. És az egész szer-tartás alatt nem lóttak. Egyetlen lövést sem. Mive után a katonák meggyóntak és mentek vissza a lövészárkokba.

Egyik trénkatonánk éppen akkor, mikor a táborig konyha körül teljesített szolgálatot, elesett. Szerb golyó találta. Félóra mulva hozták a táborig postát. Az elesett katona pénzeslevelet kapott a feleségétől. A boríték címzése nagyon szép volt. Bizonyosan fiatal még az az asszony, aki ilyen szépen tud írni. Rettenetes fájdalom volt erre a szépen meg-címezett borítékra ránézni.

Egy halott kapitányt visznek el melletttem a katonák. Elmondják nekem utolsó sza-

vaít. Alig tudott már beszélni, mikor sut-togta.

— Ne temessetek el Szerbiában!

Egy fiatal gyalogsági zászlós roham le egy hegytetőről. Messziről felém kiált:

— Szervusz!

Aztán előadja nagy bőbeszédűséggel, hogy fedezékébe belecsapott egy ellenséges ágyugolyó, két zászlós barátját, két tisztiszolgát halálra találta és darabokra tépett. Csak ő maga menekült meg.

Ebben a pillanatban fájdalmasan rázza meg jobb karját és felsziszog:

— Jaj!

Aztán elmondja, hogy egy karcólást maga is kapott. Most odafent nem terveznek rohamot, hát van egy kis ideje, hogy leszaladjon a kötözőhelyre.

Hirtelen egy srappnell zug el fejeink fö-lött.

— Szervusz! — kiáltja a zászlós és el-szalad.

Majd visszafordult.

— Nézd — mondta — a karomat meg-lótték, a seb megvan és a bluzomon nem lát-szik semmi.

Később érdeklődtem iránta a kötözőhe-lyen. Tényleg meg volt a karja sebesítve, még pedig nagyon, de a bluzon még sem lát-szott a lövés nyoma.

Ugy magyarázzák, hogy izgatottságában

a megsebesülés után másik bluzt vett fel, anélkül, hogy erre emlékezett volna.

Csapatom pont déli tizenkét órakor éri el az egyik hegy gerincét. A kapitány meghiv ebédre. Elbédlő: az ő mélyen beásott fedezéke. Belép a szakács, egy nagyon tiszta fiú és jelenti az étlapot:

— Rostélyos nádiverébbel.

Megelégedéssel hallok. Aztán pedig behoz rizslevest, marhahúst és komiszkenyret. Csudálkozó arcot vágok. A kapitány hangosan nevet és mondja:

— Hát tudod, a szakácsnak mindennap más és mindig finom menüt kell bejelenteni. Az már aztán valóban mellékes, hogy minden nap csak marhahúst hoz be.

Ilyen ilyen a kapitány!

A magyarok és a szerbek tűzvonalai nagyon közel vannak egymáshoz. A legények örömet boszantják egymást és hencsnek különféle ételkészleteikkel. A szerbek felnyujtanak egy nyáron sült juhot, a magyarok viszont egy kövér malacot mutatnak. És így tovább.

Nemrégiben egy gyalogcsunk rapportra jelentkezett az ezredesnél. Elmondta, hogy a tűzvonalban elfogyott a bor, holott a szerbeknek még van boruk, mert folyton mutogatják és kérkednek vele. Kér néhány üres üveget, hogy azt a szerbeknek mutogathassák.